

5. Pogrebna in posmrtnina

- **posmrtnina** je pravica, namenjena finančni pomoči svojcem umrlega, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka, in sicer z enkratnim nakazilom v višini trenutno (od 1. 8. 2019 dalje) **402,18 EUR**.
- **pogrebna** je namenjena finančni pomoči pri kritju stroškov pogreba. Pogrebna kot pomoč pri kritju stroškov pogreba znaša v višini dveh osnovnih zneskov minimalnega dohodka trenutno (od 1. 8. 2019 dalje) znaša **804,36 EUR**, vendar ne več kot znašajo stroški pogreba.

Upravičenec za uveljavljanje pravice do **pogrebne** oziroma **posmrtnine** mora biti:

- **državljan Republike Slovenije**, ki ima stalno prebivališče v Sloveniji,
- tujec, ki ima **dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji in stalno prebivališče** v Sloveniji.

Posebni pogoji za uveljavljanje posmrtnine:

- pravico **uveljavlja vlagatelj**, ki je **družinski član pokojne osebe** (zakonec oziroma oseba, s katero je umrli živel v zunajzakonski skupnosti ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti, otroci in pastorki, starši oziroma oseba, s katero eden izmed staršev živi v zakonski zvezi ali v zunajzakonski skupnosti ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti, bratje ali sestre, nečaki ali nečakinje ter vnuki ali vnukinje),
- **vlagatelj** je na dan smrti pokojnika **upravičen do denarne socialne pomoči ali do varstvenega dodatka**
ALI
- **dohodek vlagatelja** ali skupni lastni dohodek družinskih članov (premoženja se ne ugotavlja) **ne presega zakonsko določenega cenusa**.

6. Oprostitev plačila socialno varstvenih storitev

Skladno z določili **Zakona o socialnem varstvu** so **upravičenci in drugi zavezanci** določene socialno-varstvene storitve **dolžni plačati**. Na **zahtevo upravičenca** pa lahko **center za socialno delo**, ki je pristojen za upravičenca, **odloči o delni ali celotni oprostitvi plačila storitve** v skladu z merili, ki jih je predpisala Vlada RS z Uredbo o merilih za določanje oprostitve pri plačilih socialno varstvenih storitev.

Oprostitev upravičenca se določi kot razlika med vrednostjo storitve in njegovim prispevkom, **oprostitev zavezanca** pa kot razlika med višino oprostitve upravičenca in prispevkom zavezanca.

Na podlagi uredbe je **zavezanec fizična oseba, ki ni družinski član, če jo z upravičencem do storitve veže preživninska obveznost** po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, in **druga pravna ali fizična oseba, ki jo k plačilu stroškov** oskrbe ali institucionalnega varstva za upravičenca **zavezuje izvršljiv pravni naslov ali pravni posel**.

Če prispevek upravičenca in zavezanca oziroma zavezancev ne zadostuje za pokritje oskrbnih, **razliko** med vrednostjo storitve in prispevki upravičenca in zavezancev **doplača občina oziroma Republika Slovenija**, glede na v zakonu navedene pogoje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

NAJPOMEMBNEJŠE MATERIALNE PRAVICE V SISTEMU *socialnega varstva*

1. Varstveni dodatek
2. Denarna socialna pomoč
3. Pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje
4. Izredna denarna pomoč
5. Pogrebna in posmrtnina
6. Oprostitev plačila socialno-varstvenih storitev

Vloge za uveljavljanje navedenih pravic se odda na pristojnem centru za socialno delo, osebno ali po pošti.

Več informacij na: www.csd-slovenije.si

Dodatna pojasnila lahko pridobite na centru za socialno delo.

#skrbzastarejše

1. Varstveni dodatek

Z varstvenim dodatkom se upravičencem za **čas prebivanja v Republiki Sloveniji** zagotavljajo sredstva za kritje življenjskih stroškov, ki nastanejo v **daljšem časovnem obdobju** (stroški z vzdrževanjem stanovanja, nadomeščanjem trajnih potrošnih dobrin) in niso stroški za zagotavljanje minimalnih življenjskih potreb. Varstveni dodatek je namenjen osebam, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere sami ne morejo vplivati. Meja, ki je posameznik z dohodki za upravičenost do varstvenega dodatka ne sme preseči, trenutno znaša 591,20 EUR mesečno.

Upravičenci do varstvenega dodatka so:

- **državljeni Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,**
- **tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje** v Republiki Sloveniji in **stalnim prebivališčem** v Republiki Sloveniji,
- osebe, ki lahko varstveni dodatek uveljavljajo na podlagi mednarodnih aktov, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, in so:
- **trajno nezaposljivi** ali **trajno nezmožni za delo** ali **starejši od 63 (ženske)** oziroma **65 let (moški)**, ki **niso delovno aktivni (niso zaposleni)** in so oziroma bi lahko bili upravičeni do denarne socialne pomoči ali če njihov dohodek oziroma lastni dohodek družine presega cenzus za pridobitev denarne socialne pomoči, ne presega pa cenzusa za varstveni dodatek.

Do prejemanja varstvenega dodatka niso upravičene osebe, ki so vključene v institucionalno varstvo.

Osebe, ki niso samostojne in potrebujejo trajno pomoč pri opravljanju vsakodnevnih aktivnosti ter so prejemniki varstvenega dodatka, so lahko upravičene tudi do dodatka za tujo nego in pomoč.

2. Denarna socialna pomoč

Denarna socialna pomoč je namenjena zadovoljevanju minimalnih življenjskih potreb v višini, ki omogoča preživetje. Določena je z Zakonom o socialnovarstvenih prejemkih. Njena višina za samsko osebo oziroma prvo odraslo osebo v družini trenutno znaša 402,18 EUR mesečno.

Upravičenec do denarne socialne pomoči je:

- kdor si ne more preživetja zagotoviti sam z delom, s pravicami iz dela ali zavarovanjem, z dohodki iz premoženja in iz drugih virov oziroma z nadomestili ali prejemki po drugih predpisih ali s pomočjo tistih, ki so ga dolžni preživljati, ali na drug način, ki ga določa zakon,
- kdor si zase in za svoje družinske člane ne more zagotoviti sredstev v višini minimalnega dohodka iz razlogov, na katere ni mogel vplivati, in je uveljavil pravico do denarnih prejemkov po drugih predpisih in pravico do oprostitev in olajšav po ZUPJS.

Denarna socialna pomoč se dodeli **za določen čas**, odvisno od okoliščin, ki so podlaga za dodelitev in višino denarne socialne pomoči. Dodeli se za obdobje:

- **od 1 do 3 mesecev:** ko je vloga vložena prvič,
- **od 1 do 6 mesecev:** v primeru ponovne vloge (prejemanje denarne socialne pomoči brez presledkov), če so okoliščine, ki so podlaga za dodelitev in določitev višine denarne socialne pomoči, v času prve oziroma prejšnje in ponovne odločitve ostale nespremenjene,
- **za 1 leto:** če zaradi starosti nad 63 (ženske) oziroma 65 let (moški), bolezni ali invalidnosti ali drugih okoliščin ni mogoče pričakovati izboljšanja socialnega položaja upravičenca,
- **trajno** za osebo, ki je trajno nezaposljiva ali trajno nezmožna za delo ali starejša od 63 (ženske) oziroma 65 let (moški) in ki je brez premoženja, upoštevanega po ZUPJS, ali je v institucionalnem varstvu in tudi njeni družinski člani izpolnjujejo enake pogoje.

Osebe, ki niso samostojne pri opravljanju dnevnih opravil in potrebujejo pri tem trajno pomoč ter so prejemniki denarne socialne pomoči, so lahko upravičene tudi do dodatka za tujo nego in pomoč.

3. Pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje

Prejemanje denarne socialne pomoči je neposredno povezano tudi s pravico do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Pravica se dodeli za določen čas, za enako obdobje kot denarna socialna pomoč, vendar najdlje za obdobje treh let z možnostjo podaljšanja, če obstajajo razlogi za namestitve.

Center za socialno delo odloča o **pravici ob vložitvi vloge za denarno socialno pomoč.**

4. Izredna denarna socialna pomoč

Izredna denarna socialna pomoč je namenjena **kritju izrednih stroškov, ki so vezani na preživljanje** in jih z lastnim dohodkom ali lastnim dohodkom družine ni mogoče pokriti. Namenjena je tudi primerom, ko se oseba ali družina iz razlogov, na katere ni imela vpliva, znajde v položaju materialne ogroženosti. Dodeli se v obliki enkratnega zneska.

Trenutno (od 1. 8. 2019) njena višina znaša:

- na mesec največ 402,18 EUR za samsko, delovno neaktivno osebo (cenzus za samsko osebo) ali največ 1.105,99 EUR za družino (na primer za štiričlansko družino z dvema šoloobveznima otrokoma in brez zaposlitve),
- v koledarskem letu največ 2.010,90 EUR za samsko, delovno neaktivno osebo (petkratnik cenzusa) ali največ 5.529,95 EUR za družino (na primer za štiričlansko družino z dvema šoloobveznima otrokoma in brez zaposlitve).

Po prejemu izredne socialne pomoči je prejemnik dolžan predložiti dokazilo o namenski porabi v roku 45. dni oziroma najkasneje ob vložitvi nove vloge za izredno denarno socialno pomoč, če novo vlogo vложи pred potekom roka 30. dni. Pomoč mora porabiti v 30. dneh od njenega prejema.